

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ศักยภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ศึกษาได้นำแนวทางในการศึกษาจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางสร้างกรอบแนวคิด และสร้างเครื่องมือในการศึกษา โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
6. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประเด็นการสัมภาษณ์และประเด็นการสังเกต ใช้แบบสอบถามผู้แทนชุมชนจำนวน 70 คน และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 10 คน และผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยคำถามเดียวกัน และจัดบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปบริบทชุมชนด้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ข้อเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้แทนชุมชน 7 หมู่บ้าน ในตำบลบ้านหวาย จำนวน 70 คน และผู้ให้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ที่มุ่งศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อหาแนวทางจัดการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นการศึกษา คือผู้แทนชุมชน

1. ตัวผู้วิจัย ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต ตั้งคำถาม จดบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดขั้นตอนการศึกษาสภาพการณ์การท่องเที่ยว ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนี้ตัวผู้วิจัยได้ยึดหลักการที่เป็นกลาง คือ มุ่งพิจารณาและวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทั้งจากมุมมองของคนภายนอกชุมชน และมุมมองของคนภายในชุมชนโดยมิได้เอากฎเกณฑ์ของผู้ศึกษาและกฎเกณฑ์ของทฤษฎีเข้าไปตัดสิน หากแต่ผู้ศึกษาได้ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำ ผู้รู้ และสมาชิกของชุมชน

2. การใช้แบบสอบถาม เป็นการศึกษเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ การเข้าถึง สิ่งดึงดูดใจ ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการศึกษาเชิงคุณภาพ

3. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยได้ใช้การกำหนดหัวข้อสำหรับการสอบถาม พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลไว้อย่างกว้าง ๆ และสามารถที่จะสัมภาษณ์เจาะลึก ได้ทันทีเมื่อปรากฏรายละเอียดของข้อมูลที่น่าสนใจ ได้แก่ สภาพทั่วไปของชุมชน ความรู้ความเข้าใจและความต้องการในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4. วิธีการสังเกต ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการในการสังเกต 2 ประเภท คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยมีส่วนในการทำกิจกรรม ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นการสังเกตพฤติกรรมและท่าทีที่มีต่อชุมชนมีวัฒนธรรมของตนเป็นสิ่งดึงดูดใจให้กับผู้มาเยือน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการสังเกตลักษณะทั่วไปของชุมชนทั้งลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

5. แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม เป็นสมุดบันทึกที่ผู้วิจัยใช้สำหรับการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ ประเด็นและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบันทึกข้อสังเกตและการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเองในแต่ละครั้งของการเข้าศึกษาข้อมูลในพื้นที่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากกลุ่มชุมชนด้วยตนเอง และผู้วิจัยได้อบรมผู้ช่วยผู้วิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในทุกๆด้าน ผู้วิจัยจึงรวบรวม ข้อมูลทั้ง 2 ประเภท

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลภาคสนาม เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 10 คน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับแบบสอบถามให้แก่ผู้แทนชุมชนที่ใช้ในการศึกษา 70 คน

1.3 เก็บรวบรวม นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารต่างๆ และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ รายงานการวิจัย และสถิติข้อมูล โดยรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ และอ้างอิงในการเขียนรายงานการวิจัย

5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม

6. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ โดยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทำการตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีขั้นตอนในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแบบสอบถาม โดย ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วง ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อยที่สุด

3. ดำเนินการจัดทำดัชนีข้อมูลในแต่ละเนื้อหา หรือประเด็นเดียวกันให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน

4. จัดทำข้อมูลสรุปชั่วคราว และกำจัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของการวิจัย

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชน ความรู้ความเข้าใจ และความต้องการในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยนำข้อมูลมาเขียนอภิปรายตามลักษณะของข้อมูล ดำเนินการเรียบเรียง บรรยายเชิงพรรณนา